



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XII. Libertate à peccato, cum perfecta fuerit, non minui vel destrui
liberum arbitrium, sed perfecti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

*Libertate à peccato, cum perfecta fuerit, non minui vel
destrui liberum arbitrium, sed perfici.*

TAMETSI autem Christiana libertas eò perfe-
ctionis, sicuti suprà diximus, euasura quādoque
est, vt nullam esse sinat ad vitia repetenda libertatem:
non idcirco tamen liberum arbitrium minuire aut
destruere censenda est, eo quòd, ad liberi arbitrij na-
turam minimè pertineat peccare posse. Est enim pec-
care libero arbitrio, deficere & cadere, vt homini, mori.
Proinde quemadmodum ad hominis naturam & ra-
tionem nihil pertinet posse mori, seu mortalem esse,
neque eò quicquam hominū naturæ detrahetur, quòd
immortales aliquando futuri sunt: ita liberi arbitrij
ratio non hoc complectitur, vt queat peccando defi-
cere; sed ad quendam eius statum minùs perfectum
adhuc & beatum pertinet. E quo transferetur eò, vbi
iam nullum possit sentire defectum. Vt enim summa
naturæ perfectio in natura diuina reperitur, quod ne-
queat omnino deficere, atque id illi vi propria non
aliunde competit: ita in nobis natura liberi arbitrij,
participatione quadam diuinæ bonitatis, tum multo
perfectior efficitur, cum summi & incommutabilis
boni possessione, in bono stabilitur atque firmatur.
Etenim liberi arbitrij naturalis operatio est secundum
virtutis dictamen agere: peccare verò, contra naturam
est, quo fit vt quanto bonum agitur perfectius, tanto
maior sit arbitrij libertas in exercitio functionis sibi
naturalis: quantoque est liberum arbitrium deprava-
tius & peccato corruptius, tanto eius libertas est mi-
nor in officio naturæ suæ congruēti. Atqui hæc cuiusq;
rei perfectio est, naturæ suæ quàm convenientissimè
operari. Libertatem proinde Christianam tantum ab-
est vt esse à libero arbitrio alienam dicamus, vt illi
eam

eam putemus aptissimè conuenire; qua nimirum corrigatur, sanetur, illuminetur, perficiaturque. Idcirco Augustinus Epistola octogesima nona, Voluntas, inquit, libera, tanto erit liberior quanto sanior; tantoque sanior, quanto diuinæ misericordiæ gratia que subiectior. Ipsa quippe fideliter orat & dicit: Itinera mea dirige secundum verbū tuum, & non dominetur mihi omnis iniquitas. Quomodo enim libera est, cui dominatur iniquitas? ut autē ei nō dominetur, vide quis ab illa inuocetur. non enim ait: Itinera mea dirige secundum liberum arbitrium, quia non dominatur mihi omnis iniquitas: sed, Itinera mea dirige secundum verbum tuum, ut non dominetur mihi omnis iniquitas. Precatur, non pollicetur: confiteretur, non proficitur: optat plenissimam libertatem, nō iactat propriam potestatem. Non enim omnis qui viribus suis confidit, sed omnis qui intocauerit nomē Domini, saluus erit. Hinc & illud est apud eundē Augustinū: Ut quid ergo

Cap. 29. de
spiritu & lit.

miseri homines, inquit, aut de libero arbitrio audent superbire antequam liberentur, aut de suis viribus, si iam liberati sunt? nec attendunt in ipso nomine liberi arbitrij vtiue libertatem sonare. vbi autem spiritus Domini, ibi libertas. Si ergo serui sunt peccati, quid se iactant de libero arbitrio? A quo enim quis deuictus est, huic & seruus addictus est. His locis Augustinus eam spectauit arbitrij libertatem, quæ est à seruitute: secundum quam, tanto est liberius, quanto à peccato alienius. quam sonare dixit in nomine liberi arbitrij, non quod inde essentialiter liberum arbitrium nominetur, sed quod qualitas quædam sit naturæ liberi arbitrij aptissimè conueniēs, eamque perficiēs: ut quando liberum arbitriū in sua perfectione cogitatur, tum etiā à peccati seruitute intelligatur esse liberum. Tametsi autem libertas hæc, posteaquam suam perfectionem fuerit adepta, ita voluntatem in recti bonique

complexu firmatura sit, ut diuelli ab eo non possit: est tamen in particularibus bonis suscipiendis, libera futura semper electio. Quod in ipso summo & vero soloque Deo, primum intueri licet: quem ita inter omnes bona mente präditos sapientem & iustum constare esse, ut prae nihil facere, nec operando omnino deficere possit. Dei enim perfecta sunt opera, nec potuit vnquam sub reprehensionem iustam cadere quod fecit: & tamen circa res creatas quidquid agit, quis eum dicat non summa agere libertate? Aliud enim est, non posse operando à recto & bono deflectere: aliud quicquid agatur boni, id necessario perficere. Christi deinde redemptoris nostri, secundum eam naturam quam assumpsit, ille fuit in bono status, ut exploratum haberet ita semper fore, neque se omnino inde posse decidere. Atque is interim, cum posset rogare Patrem, qui subministraret supra duodecim legiones Angelorum, non fecit: cum mortem effugere posset. Oblatus est quia voluit. At cognita, inquis, Dei voluntati repugnare non potuit, si fuit in iustitia confirmatus, sed quemadmodum non ea Dei libertas est, ut suis æternis decretis possit contraria facere, suæque voluntati & præscientiæ repugnare agendo; quod ea res mutabilitatis habeat defectum à diuina excellentia longe alienum: ita non hoc Christi libertas postulabat, ut posset cognito Patris præcepto non parere; id quod esset deficere posse, per inobedientiam; sed ut quod faceret, id posset non facere, sicut potuit Pater non præcipere quod præcepit, neque velle quod voluit, neque facere quod fecit. Accuratè sanè duo hæc discernenda sunt; vnum constituto Dei præcepto, verbi gratia, de subeunda cruce, parere huic posse recusare: aliud ita subire crucem, ut possit eam simpliciter non subire. Quemadmodum hæc manifesto discrimine separantur: Cum præuiderit Deus ad nundinas te esse

pro-

profecturum, cum eo nihilominus constare posse, ut
domi maneat: & ita te ad nundinas esse profecturum,
ut possis domi remanere. quorum illud falsum est,
hoc verissimum. Sic enim multa iunguntur, ut altero
posito, simul alterum non possit non esse: quorum ta-
men utrumque separatim ita fiat, ut queat non fieri:
velut hominem currere si posueris, ut simul loco mo-
neatur necesse est: at neque ut currat, neque loco mo-
neatur, vlla necessitas cogit. Ita prorsus quod Patrem
Filius velle sciebat, id simul non potuit non facere.
atque horum necessaria connexio fuit: Voluit ac præ-
cepit Pater, faciet ergo Filius: sed neque voluit neque
præcepit necessariò Pater, quem nefas est necessitati
subijcere: neque fecit necessariò Filius, qui, quod fecit,
potuit simpliciter non facere. utrumque enim separa-
tim est liberum, etsi alterum cum altero collectionis
sit necessitate coniunctum: quod in argumentatione
quidem, sed non in rebus agendis, necessitatem esse
ostendit. Qua in re, tradendæ cura disciplinæ, hanc
distinctionem adhibuit, ut alia cõsecutionis, alia con-
sequentis esse necessitas diceretur: itemque alia abso-
lutè necessaria, alia non simpliciter necessaria, sed qui-
busdam positis. Itaque sanctorum Angelorum & beato-
rum spirituum volûtas, libertatis perfectione iam do-
nata, licet non possit patefactam sibi Dei voluntatem
non per omnia promptissimè obedientissimeque am-
plecti; potest tamen in bonis agendis, quod faciat, non
facere, etsi hoc illi Deum præcepto requirere nõ igno-
rent: propterea quòd vnumquodque sic suscipiunt fa-
ciendum, ut id norunt præceptum esse, liberè autem
à Deo præceptum esse norunt. Quamobrem ut hoc
potuit Deus non præcipere, sic illi possunt idem non
facere. quanquã & illud interim quæri possit, agantne
beati spiritus cuncta ex diuinæ constitutionis præscri-
pto sibi cognito; an pro suo iudicio atque voluntate

T 5

faciant

faciant multa, qui iam neque errare iudicando, neque malè velle quicquam possunt. Augustinus quidem in Psalmum 78. dicit eos ineffabili modo consulere de actibus suis æternam veritatem, tanquam legem incommutabilem. & iterum in Psalm. 103. concione 4. Intuentur, inquit, legem fixam iubentem sine scriptura, & ex illa faciunt quicquid hîc fit. Vt igitur demones & damnati infelicissima peccati seruitute ita sunt obfirmari in vitio, vt abstractam à Deo voluntatem non possint ad iustitiæ amorem conuertere; & tamen in his aut illis malis designandis, velut hunc aut illum sollicitando ad peccatum, aut his aut illis insidiis adoriendo, solutos habent à necessitate conatus: ita qui libertate Christiana iam cõsummata absolutaque fruuntur, ab ipso quidem iustitiæ fonte discedere, bonique genere excidere, nullo modo possunt; sed inter ea quæ huic generi subiecta sunt particularia bona, eligendi aut omittendi libera potestate versantur. Et hactenus quidem doctrinam protulimus Catholicam de prima Christianæ libertatis parte, quæ est à peccato, de qua diui Hieronymi illa sententia est: Sola apud Deum libertas est, non seruire vitiis: summa apud Deum nobilitas, clarum esse virtutibus. Et illa Augustini: Bonus, etiam si seruiat, liber est. Illa Chrysostomi, Solus is liber est, qui libertatem intrinsicè habet: sicut ille seruus est, qui succubît irrationabilibus virijs. Denique & illud Calani Philosophi, ex epistola ad Alexandrum meritò celebratur, vna in virtute libertatem nobis beatam esse. Subnectam coronidis loco sancti Paulini carmen ad Licentium, quo enim Licentiùs viuere cupientem, falsæque libertatis caprum illecebris, ad veram libertatem, quæ in Christo est, reuocare conatur in hunc modum:

*In epistola ad
Celantiã Ma-
gionam.*

*Lib. 4. de ci-
uit. Dei, c. 1.
Hom. 18 prio-
rum ad Timot.
Vide Ambro-
sium, libro 2.
Epist. epist. 7.*

*Inter epistolas
Aug. epist. 36.*

*Quid retrahis fera colla iugo? mea sarcina lauis,
Suaue iugum Christi est, vax pia, crede Deo:*

Et capere

Et caput adde inguis, da mollibus ora capistrū,

Demissoq; leui subde humeros oneri.

Nunc potes hoc dum liber agis, dum nulla retentant

Vincula, nulla thori cura, nec altus honor.

Hæc bona libertas Christo seruire, & in ipso

Omnibus esse suprâ: non dominis hominum,

Non viris seruit, non Regibus ille superbis,

Tantum qui Christo se dedit Domino.

Nec tibi nobilitas videatur libera, quam nunc

Sublimem attonita conspicias vrbe vehi,

Quam cernis tanta sibi libertate videri,

Vt dedignetur flectere colla Deo.

Multis ille miser mortalibus, & quoque seruus

Seruit, & ancillas, vt dominetur, emit.

DE

CHRISTIANA

LIBERTATE

LIBER SEPTIMVS.

PROOEMIUM.



DE libertate quæ est à diabolo, propter-
ea mihi teorim differendum esse pu-
taui, quod propria nonnulla contineret
ea consideratio. Cætera verò quæ ha-
bet cum libertate à peccato commu-
nia, dum huc tanquam reiecta perse-
quemur; & huius mensuram Libri complebimus, &
quæ priori poterant deesse videri, non obliuione vel
inscitia præterijisse, sed consultò alium in locum distu-
lisse putabimur.

CAPVT